

VĚCNÝ POPIS DOKUMENTŮ (VĚCNÁ KATALOGIZACE)

Mgr. Dagmar Staňová
dagmar.stanova@msvk.cz

ZÁKLADNÍ POJMY – 1

- POŘÁDÁNÍ INFORMACÍ
(IDENTIFIKAČNÍ A VĚCNÉ POŘÁDÁNÍ)
- VĚCNÁ KATALOGIZACE
- OBSAHOVÁ ANALÝZA DOKUMENTŮ
- SELEKČNÍ JAZYK
(SYSTEMATICKÝ A VĚCNÝ SELEKČNÍ JAZYK)
- MDT
- KATALOG
- KATALOGIZACE V KNIZE (CIP)

POŘÁDÁNÍ INFORMACÍ

- zpracování identifikačních a obsahových informací dokumentu podle stanovených pravidel tak, aby je bylo možné zpětně vyhledat
- pořádáním informací vytváříme **katalogizační záznamy**

ROZLIŠUJEME:

- **identifikační pořádání (jmenná katalogizace)**

identifikační /popisné údaje dokumentu: autor, název, nakladatelské údaje, vydání, počet stran apod.

- **věcné pořádání (věcná katalogizace)**

obsahové údaje dokumentu, podle vyjádření obsahu rozlišujeme na:
systematické pořádání (systematické třídění)
a **předmětové pořádání** (heslování)

VĚCNÁ KATALOGIZACE

- věcná katalogizace se zabývá **obsahem** (předmětem dokumentu)
- obsah dokumentu je vyjádřen pomocí **věcných selekčních údajů** (systematických a předmětových)
- téma dokumentu se zjišťuje pomocí **obsahové analýzy dokumentu**
  - cílem věcné katalogizace je zpřístupnit uživatelům dokumenty knihovního fondu prostřednictvím věcných termínů v záznamu v katalogu

OBSAHOVÁ ANALÝZA DOKUMENTU

- **analýza obsahu díla (o čem daný dokument pojednává):** vymezení tematiky, časové hledisko, geografické hledisko, čtenářské určení, forma dokumentu
  - výsledkem je **věcný popis dokumentu**, pro zpětné vyhledání dokumentu např. v online katalogu
  - **prozkoumání vnitřních částí dokumentu (hloubková analýza):** předmluva, doslov, obsah, rejstřík
  - **průzkum pramenů mimo vlastní dokument** (slovníky, encyklopedie, webové stránky nakladatelství, recenze)
  - slovní vyjádření obsahu dokumentu v přirozeném jazyce je transformováno do věcných selekčních údajů (selekčního jazyka)

AUT - Úplné zobrazení záznamu

Zvolte formát: Standardní -- MARC

Záznam 1 z 1

Ident. číslo	ph123893
Záhlaví	● <u>ošetřovatelství</u>
Odkaz. forma	<u>ošetřovatelský proces</u>
Podřazený termín	<u>komunitní ošetřovatelství</u> <u>multikulturní ošetřovatelství</u> <u>obvazové techniky</u> <u>ošetřovatelská dokumentace</u> <u>ošetřovatelské diagnózy</u> <u>porodní asistence</u>
Asoc. termín	<u>ošetřovatelská péče</u> <u>ošetřovatelský personál</u> <u>pečovatelství</u> <u>ošetřovatelský výzkum</u>
MDT	● <u>616-083</u>
Angl. ekvivalent	nursing
Skupina Konspektu	● <u>616 - Patologie. Klinická medicína [14]</u>

MDT - 1

- **MDT – mezinárodní desetinné třídění**
- UDC – Universal decimal classification (označení v angličtině)
- nejrozšířenější systematický selekční jazyk v ČR a od roku 1956 jej UNESCO doporučuje pro střední Evropu (výjimkou je VB)
- třídění vzniklo z DDT – Deweyho desetinné třídění, které má mezinárodní anglický název DDC (nejrozšířenější třídění ve světě)
- dalším známým používaným tříděním je Třídění kongresové knihovny ve Washingtonu LCC (Library of Congress Classification)
- notace MDT je číselná, desetinná

MDT - 2

10 ZÁKLADNÍCH TŘÍD

- 0 Všeobecnosti
- 1 Filozofie. Psychologie
- 2 Náboženství. Teologie
- 3 Společenské vědy
- 4 volná
- 5 Matematika a přírodní vědy
- 6 Aplikované vědy. Lékařství. Technika
- 7 Umění. Rekreace. Zábava. Sport
- 8 Jazyk. Lingvistika. Literatura
- 9 Geografie. Biografické studie. Dějiny

MDT - 3

VYJÁDŘENÍ NOTACE MDT

- hlavní znak jednoduchý
- složený znak tvořený pomocí spojovacích symbolů + / :
- rozvinutý znak tvořený hlavním a pomocným znakem

SPOJOVACÍ SYMBOLY

- symbol přiřazení + (plus)
- symbol rozšíření / (lomítko)
- symbol vztahu : (dvojtečka)
- symbol podřazení [ ] (hranaté závorky)
- symbol pevného (nezaměnitelného) pořadí : :: (dvojitá dvojtečka)

MDT - 4

DRUHY TABULEK MDT

- **úplné vydání**
všechny znaky MDT všech tříd včetně pomocných znaků (cca 150 000 znaků)
- **střední vydání** (cca 60 000 znaků)
- **zkrácené vydání** (cca 10 000 znaků)
- **speciální** (odvětvová, oborová) vydání
zaměřena na určitou vymezenou tematiku abecední
- **abecední rejstříky k tabulkám**
- Vydána norma:
ČSN 01 0180 Mezinárodní desetinné třídění (MDT). Praha : Úřad pro normalizaci a měření, 1974. 67 s.

Elektronická verze MDT: <http://aip.nkp.cz/mdt/>

Mezinárodní desetinné třídění

Tato databáze obsahuje **66149** záznamů.

Slova kdekoliv

Notace MDT

[Pokročilé vyhledávání](#)

NK
MDT

MEZINÁRODNÍ
DESETINNÉ TŘÍDĚNÍ

2003

ČESKÁ VERZE

UDC
CONSORTIUM

Nápověda
E-mail

Data: Copyright © 2003 UDC Consortium, Národní knihovna ČR,
AIP Beroun s.r.o. Všechna práva vyhrazena.
Fulltext [Tornado](#) Copyright © 2001-03 [AIP Beroun s.r.o.](#)
Všechna práva vyhrazena.
Optimalizováno pro IE 5.0, rozlišení 800 x 600 bodů. Session: 20
Aktualizováno: 14. listopadu 2003

KATALOGIZACE V KNIZE – 1

- odborná aktivita, kterou zajišťuje Národní knihovna ČR
- zpracování **CIP (Cataloguing in Publication)** záznamů pro nakladatele a vydavatele
- CIP je mezinárodní program spolupráce mezi nakladateli a knihovnami, činnost v ČR zajišťuje odbor zpracování fondů, oddělení jmenného popisu
- je vytvořena na základě podkladů (obsah titulního listu, tiráže obsahu nebo anotace apod.) dodaných NK ČR těsně před vytištěním knihy

KATALOGIZACE V KNIZE – 2

- knihovna vytvoří základní záznam dokumentu, který je otištěn v knize na rubu titulního listu v podobě klasického katalogizačního záznamu
- obsahuje podstatné informace o publikaci z formálního i obsahového hlediska
- záznamy jsou automaticky uveřejněny v nejbližším čísle elektronického periodika O.K – Ohlášené knihy
- záznam je určen k rychlé a přehledné orientaci o obsahu dané publikace
- záznamy jsou vytvářeny pouze pro tištěné dokumenty

www.nkp.cz

Národní knihovna České republiky
National Library of the Czech Republic

Přihlášení do báze NKC
Přihlášení do báze SLK

O knihovně | Služby | Jak najít | **Katalogy a databáze** | Portály | Klementinum | Digitální knihovna | Investiční akce

Hledej v online katalogu:

Objednávky ze systému KATIF
Systém KATIF nebyl dosud plně
zadávat ... [více ...](#)

Revitalizace Klementina, sídlo NK
Poradní sbor – zpráva za rok 2011
souvislosti s rekonstrukčními
dočasně vyjmuty z půjčování

Prováděcí projekt Národní knihovny
Řídicí výbor projektu "Vytvoření
připomínek k prováděcí dokumentaci
podepsat akceptační protokol

Elektronické katalogy

Katalog Národní knihovny
Katalog Slovanské knihovny
Souborný katalog ČR
Přístup přes Z39.50

Databáze

Přehled bází NK

Česká národní bibliografie
Novinky České národní bibliografie
České články (báze ANL)
České články od r. 2011 (ANL+)
Licencované online databáze
Licencované báze na CD-ROM

Naskenované katalogy

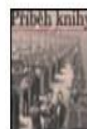
Listkové katalogy

Katalogy NK
Souborné katalogy

Zpřístupňování fondu NK ČR

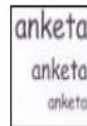
Podmínky expedice podle signatur

Vyzkoušejte u nás...

Stolní kalendář na rok 2013 - Příběh knihy

NK ve spolupráci s Oddělením knižní kultury Knihovny Národního muzea připravila kalendář, který týden po týdnu vypráví „příběh knihy“, od jejího zrození v okamžiku prvního kontaktu nakladatele se spisovatelem až po konečnou distribuci ke čtenářům ... [více ...](#)

Jste spokojeni s nabídkou zahraniční literatury v NK?

Vyjádřete svůj názor, připomínky a hodnocení prostřednictvím anket a pomozte nám zlepšit služby NK ČR v oblasti nabídky zahraniční literatury ... [Anketa ...](#)

Výstava: 10 let evropských kvetoucích sídel

6.9. – 12.10. 2012, Výstavní chodba v přízemí: Výstava shrnuje 10 let účasti českých zástupců v mezinárodní soutěži Evropská kvetoucí sídla – Entente Florale Europe a představuje všechna dosud oceněná sídla ... [Pozvánka ... Tisková zpráva ... Z vernisáže ... Z výstavy ...](#)

Hledej v knihovnách ČR (JIB):

Hledej v Evropských knihovnách (TEL):

Katalogy a databáze Národní knihovny ČR

- NKC** - Online katalog Národní knihovny ČR
- ČNB** - Česká národní bibliografie
- ANL** - Články v českých novinách, časopisech a sbornících
- SLK** - Online katalog Slovanské knihovny
- KKL** - Databáze knihovnické literatury
- STT** - Databáze prvotisků, starých tisků a map 1450-1800

- ISN** - Ohlášené knihy a hudebniny

- SKC** - Souborný katalog ČR
- SKCP** - Souborný katalog ČR - Seriály

- AUT** - Databáze národních autorit NK ČR
(ve formátu **MARC 21**, nebo **UNIMARC**)
- ADR** - Adresář knihoven a informačních institucí v ČR
- NAK** - Adresář nakladatelů v ČR

- KTD** - Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV)
- KZK** - Databáze zkratk pro knihovnictví a informační obory
- KSL** - Slovník knihovnické terminologie

PŘÍKLAD - 1

EXEMPLÁŘE	Všechny jednotky
ISBN	978-80-7429-147-0 (brož.)
Další původce	<ul style="list-style-type: none"> ● <u>Hnízdil, Jan, 1958-</u> ● <u>Šemík, Richard</u> ● <u>Hradecký, Václav, 1949-</u>
Poznámka	Obsahuje bibliografii
Předmět. heslo	<ul style="list-style-type: none"> ● <u>bolesti zad</u> ● <u>tělesná cvičení</u> ● <u>rehabilitační cvičení</u>
Heslo MSVK	<ul style="list-style-type: none"> ● <u>záda</u> ● <u>bolesti</u> ● <u>páteř</u> ● <u>funkční poruchy (lékařství)</u> ● <u>prevence</u> ● <u>tělesná cvičení</u> ● <u>metoda L. Mojžíšové</u> ● <u>cviky</u>
Forma, žánr	* příručky
Skupina Konspektu	● <u>615.8 - Fyzioterapie. Psychoterapie. Alternativní lékařství</u>
MDT	<ul style="list-style-type: none"> ● <u>617.5</u> ● <u>613.7</u> ● <u>796.01</u> ● <u>615.8</u>

PŘÍKLAD – 2

Hlavní záhlaví	● <u>Smetanová, Pavla, 1974-</u>
Název	● <u>Příběhy z olivového ostrova, aneb, Když na Korfu kvetou mandloně / Pavla Smetanová</u>
Vydání	Vyd. 1.
Nakl. údaje	Praha : NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2009
Popis (rozsah)	163 s. ; 21 cm
EXEMPLÁŘE	<u>Všechny jednotky</u>
ISBN	978-80-7106-555-5 (váz.)
Varianta názvu	● <u>Když na Korfu kvetou mandloně</u>
Předmět. heslo	● <u>Smetanová, Pavla, 1974-</u>
Heslo MSVK	● <u>každodenní život</u>
Předmět. heslo	● <u>Korfu, ostrov (Řecko)</u>
Forma, žánr	* české příběhy * autobiografické příběhy
Skupina Konspektu	● <u>821.162.3-3 - Česká próza</u>
MDT	● <u>821.162.3-32</u>
	● <u>908(495)</u>
	● <u>929</u>

PŘÍKLAD – 3

Název	● <u>Zvířátka v ZOO : učíme se kreslit / Corina Beurenmeister ; [z německého originálu ... přeložila Jesika Schaft]</u>
Vydání	Vyd. 1.
Nakl. údaje	Frýdek-Místek : Alpress, 2012
Popis (rozsah)	59 s. : barev. il. ; 27 cm
EXEMPLÁŘE	<u>Všechny jednotky</u>
ISBN	978-80-7466-068-9 (váz.)
Edice	● <u>Klokan</u>
Varianta názvu	● <u>Učíme se kreslit zvířátka v ZOO</u>
Název originálu	● <u>Komm, wir gehen in den ZOO!</u>
Číslo nár. bibl.	cnb002367056
Předmět. heslo	● <u>kreslení</u> ● <u>zvířata chovaná v ZOO</u> ● <u>umělecké náměty</u>
Heslo MSVK	● <u>kreslení</u> ● <u>zvířata</u> ● <u>děti</u> ● <u>předškolní věk</u>
Forma, žánr	* příručky * publikace pro děti
Skupina Konspektu	● <u>74 - Kresba. Umělecká řemesla</u> ● <u>0/9-053.2 - Literatura pro děti a mládež (naučná)</u>
MDT	● <u>741/744</u> ● <u>636.025</u> ● <u>7.04</u>

DĚKUJI ZA POZORNOST A PŘEJI HEZKÝ DEN

Mgr. Dagmar Staňová © 2021